

Karkkilan lukion
toiminnallinen yhdenvertaisuus- ja tasa-
arvosuunnitelma

päivitetty 23.9.2019

1. Peruslähtökohdat

1.1 Millainen on tasa-arvoinen ja yhdenvertainen lukio

- Tasa-arvoisessa ja yhdenvertaisessa koulussa opiskelijavalinnat tehdään peruskoulun päättötodistuksen perusteella yhdenvertaisesti.
- Opetuksen järjestämisessä tarjotaan riittävät resurssit ja oppimisen tuki riippumatta sukupuolesta, etnisestä taustasta, perhetilanteesta, varallisuudesta, vammasta, terveydentilasta tai sukupuolisesta suuntautumisesta. Opetuksessa otetaan huomioon opiskelijoiden monipuoliset kiinnostuksen kohteet.
- Opetuksessa käytetään monipuolisia opetusmenetelmiä, joita täydennetään yksilöllisellä tuella.
- Opiskelijoiden oppimista arvioidaan monipuolisilla, opiskelijoille ilmoitetun ja ennalta sovituin yhtäläisin kriteerein. Opiskelijoille annetaan mahdollisuus näyttää osaaminen eri tavoin.
- Oppilaitoksessa pyritään ehkäisemään ja poistamaan sukupuoleen perustuvaa ja seksuaalista häirintää, ja puuttumaan välittömästi havaittuun häirintään. Tuetaan opiskelijoiden oikeutta olla oma itsensä.

1.2 Mitkä asiat koulussa voivat estää yhdenvertaisuuden ja sukupuolten tasa-arvon toteutumista

- ennakkoluulot
- tietämättömyys
- taloudellinen tilanne
- asenteet
- stereotypiat
- haastavat kotiolot
- elämänhallinnan haasteet
- paikallinen kulttuuri
- ihmissuhteet, ryhmädynamiikka

1.3 Mitkä asiat edistävät sukupuolten tasa-arvoa koulussa

- Avoin ja turvallinen ilmapiiri
- mediakasvatus
- epätasa-arvoa ylläpitävien asenteiden ja roolien tunnistaminen ja purkaminen

1.4 Millä edellytyksellä ja toimintatavoilla oppilaille on sukupuolesta tai taustasta riippumatta yhtäläiset mahdollisuudet osallistua ja vaikuttaa koulun toimintaan

- Avoin ja turvallinen ilmapiiri
- Hiljaisten ääni kuuluviin
- Lisää kahdenkeskisiä keskusteluja
- Yhteys rehtoriin tarvittaessa helppoa
- Anonyymin palautteenantamisen mahdollisuus

1.5 Miten puututaan häirintään ja ennaltaehkäistään sitä

- Koulun yhteinen me-henki ja sen luominen
- Häirintään puututaan välittömästi tilanteen vaatimalla tavalla

2. Selvitys koulun yhdenvertaisuus- ja tasa-arvotilanteesta

2.1 Perustiedot

Karkkilan lukiossa työskentelee rehtorin lisäksi 9 lukion opettajaa ja 6 lukion ja yläkoulun yhteistä opettajaa sekä yksi eri kouluissa kiertävä opettaja. Opettajista ja rehtoreista yhteensä neljä on miehiä ja loput naisia. Opettajissa on kattavasti eri-ikäisiä ihmisiä.

Opiskelijoita Karkkilan lukiossa oli lukuvuoden 2018-2019 päättyessä 144. Lukiossa oli tuolloin 22 tyttöä enemmän kuin poikaa. Tyttöjen suhteellinen osuus on ollut kasvussa viime vuosina.

2.2. Kyselyn tulokset

Karkkilan lukion tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysely pidettiin toukokuussa 2019 koko koululle samaan aikaan. Vastauksia kertyi 79 oppilaalta. Toukokuussa ensimmäisen ja toisen vuosikurssin lukiolaisia oli kokonaisuudessaan sata. Vastausprosentti oli siis 79%, mitä voidaan pitää yllättävänkin korkeana ottaen huomioon että kysely tehtiin lukuvuoden lopussa ja lukuvuonna oli jo tehty lukuisia eri tahojen teettämiä kyselyitä. Vastauksista suurin osa (54 kpl, 68,35%) oli tytöiltä, 3 vastaajaa (3,8%) vastasi sukupuolekseen Muu, ja vain 22 vastaajista (27,85%) oli poikia.

Valtaosa tulee mielellään kouluun (71/8) ja tuntee olonsa turvalliseksi koulussa (76/3). Tulokset olivat käytännöllisesti katsoen samat kuin edellisessä kyselyssä 2017.

Kyselyssä jopa 24 vastaajaa koki, ettei voi kääntyä kenenkään puoleen, jos on huolia. Edellisessä kyselyssä vain kymmenen vastasi näin, vaikka silloin vastausvaihtoehtoina oli vain ”opettajan puoleen”, nyt vaihtoehtoina mainittiin nimeltä luetelleen myös opiskeluhuollon edustajat.

13% vastaajista kokee, että koulussa ei voi olla omanlaisensa rauhassa. 30% kokee, että sukupuoli vaikuttaa siihen, miten opettaja kohtelee opiskelijaa. 90% vastaajista kuitenkin kokee, että kaikkia kannustetaan yhtä paljon sukupuolesta riippumatta, 96% kokee, että kaikkia kannustetaan tekemään itseä kiinnostavia oppiainevalintoja sukupuolesta riippumatta, ja 85% kokee, että opettajat eivät aseta erilaisia vaatimuksia sukupuolesta riippuen.

Jonkin verran esiintyy puheen tasolla vartaloon tai seksuaalisuuteen liittyvää huomauttelua sekä loukkaavia tai härskejä puheita. Toiminnan tasolla aivan yksittäisiä kokemuksia. Harva kuitenkaan kertoo henkilökunnalle ahdistavaksi koetusta käytöksestä (1 kyllä /27 ei). Tämä tulos on aivan muuttumaton kahden vuoden takaiseen verrattuna. 13 vastaajaa 78 vastaajasta seksuaaliseen suuntautumiseen perustuvaa vähättelyä tai vitsailua, samoin 13 vastaajaa 77 vastaajasta on havainnut vammaisuuteen perustuvaa vähättelyä tai vitsailua.

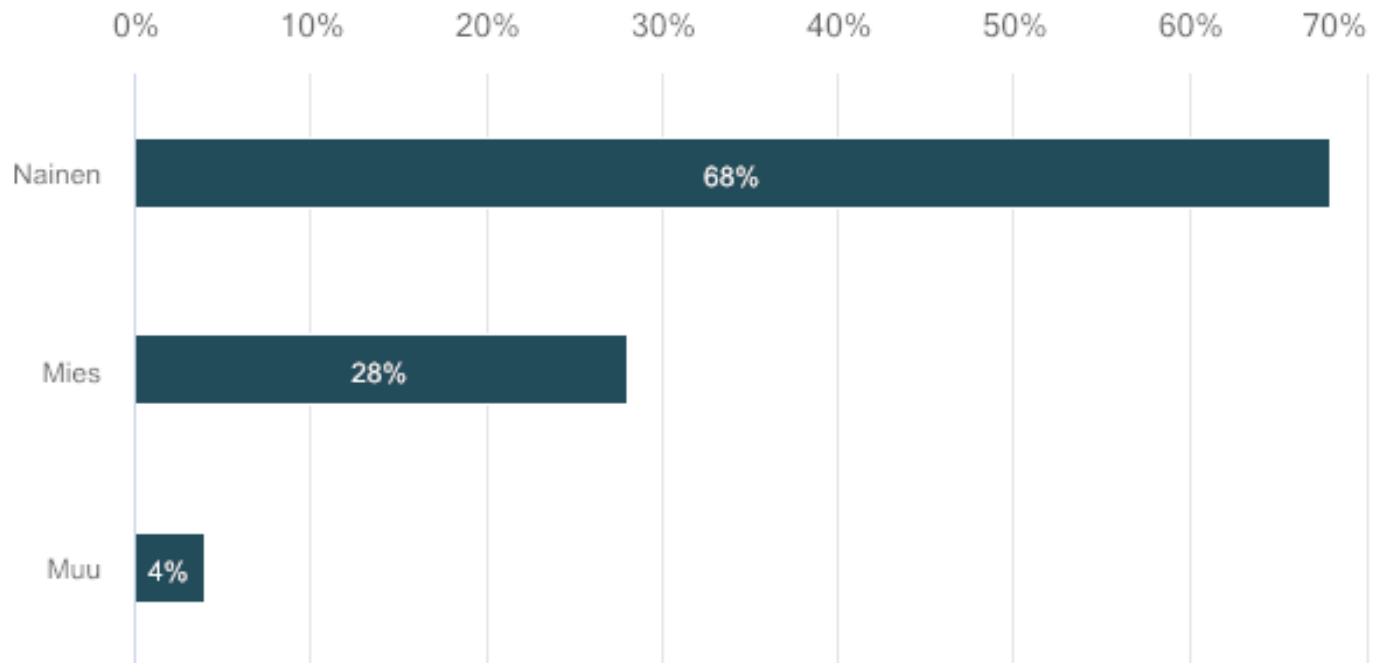
Samoin puheen osuus suurempi etniseen taustaan, vammaisuuteen ja seksuaaliseen suuntautumiseen liittyvissä kysymyksissä. Näissä yksi on kokenut koulun henkilökunnan osallistuneen tähän, aikaisemmassa kyselyssä neljä.

Kyselyn tulokset kokonaisuudessaan:

Vastaajien kokonaismäärä: 79

1. Sukupuolesi

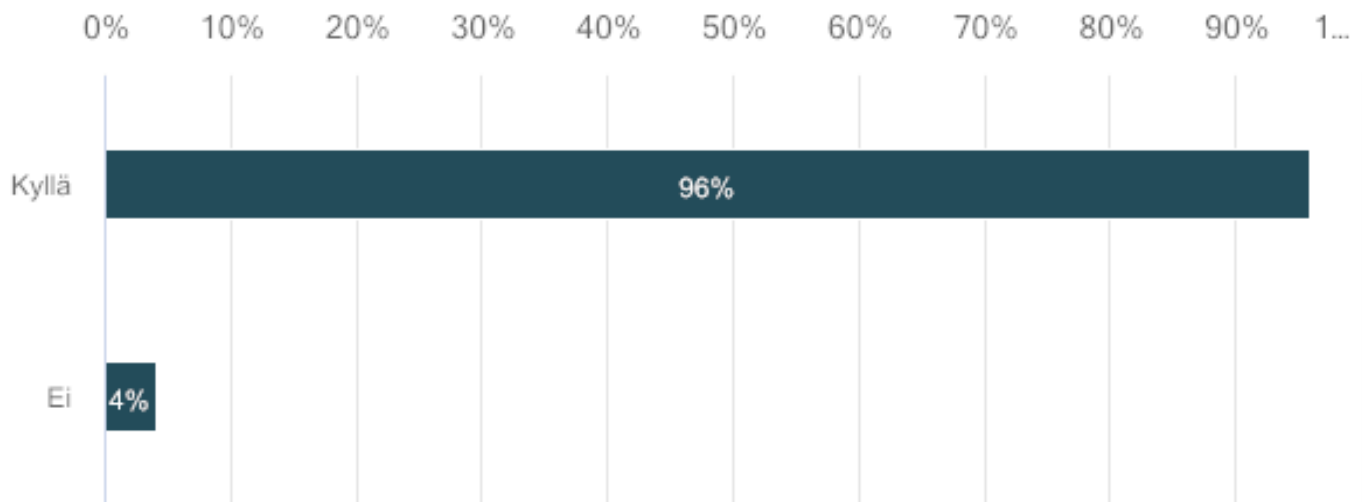
Vastaajien määrä: 79

	n	Prosentti
Nainen	54	68,35%
Mies	22	27,85%
Muu	3	3,8%

2. Tunnetko olosi turvalliseksi koulussa?

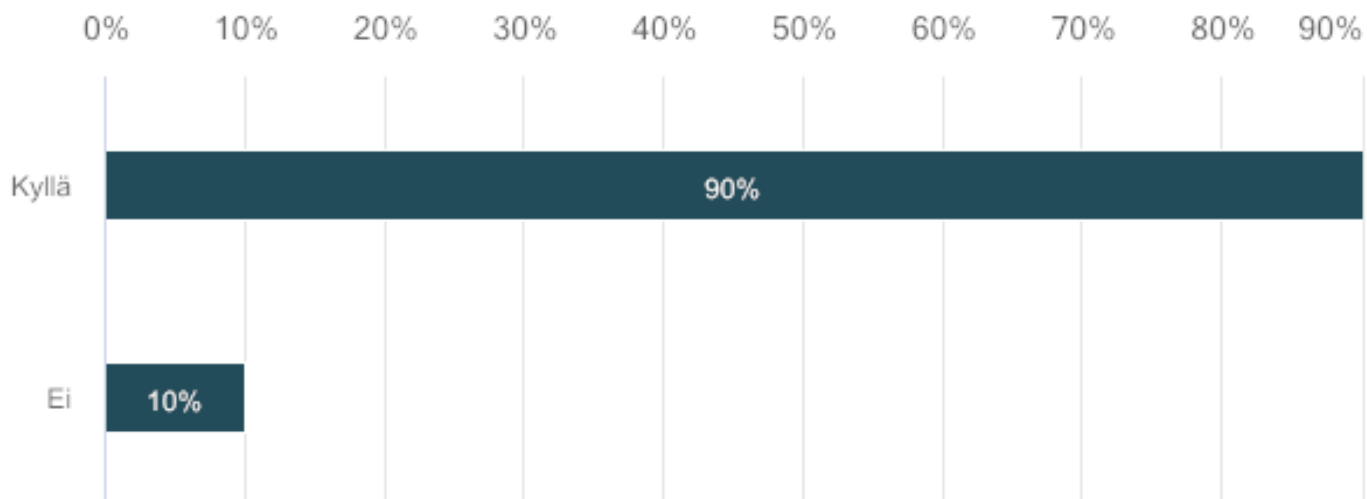
Vastaajien määrä: 79

	n	Prosentti
Kyllä	76	96,2%
Ei	3	3,8%

3. Tuletko mielelläsi kouluun?

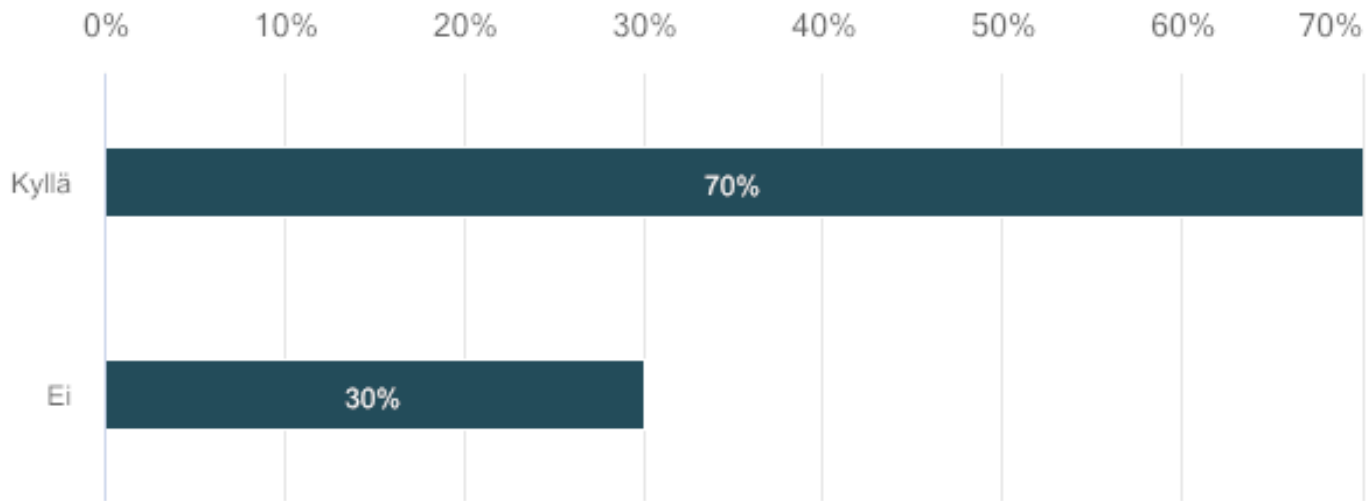
Vastaajien määrä: 79

	n	Prosentti
Kyllä	71	89,87%
Ei	8	10,13%

4. Jos sinulla on huolia, koetko voivasi kääntyä opettajan, kuraattorin, terveydenhoitajan tai psykologin puoleen?

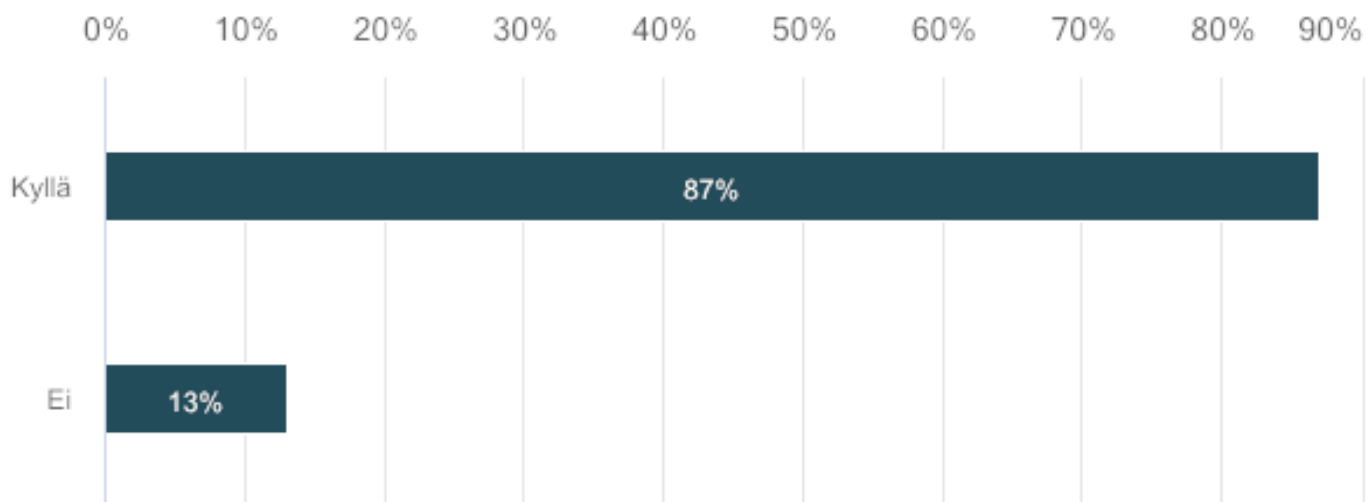
Vastaajien määrä: 79

	n	Prosentti
Kyllä	55	69,62%
Ei	24	30,38%

5. Koulussa jokainen saa rauhassa olla omanlaisensa

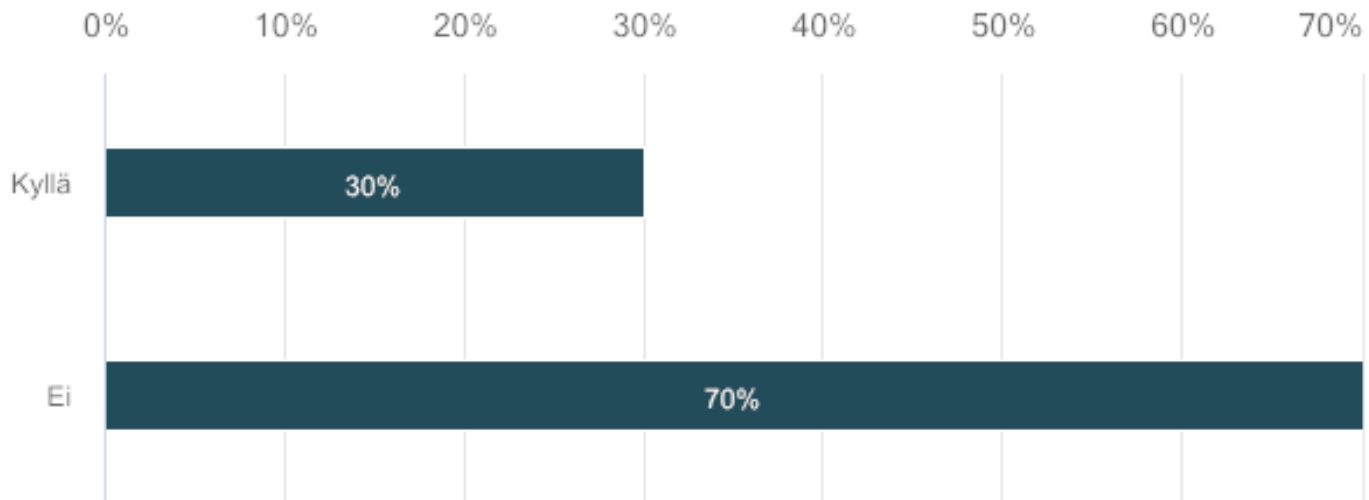
Vastaajien määrä: 79

	n	Prosentti
Kyllä	69	87,34%
Ei	10	12,66%

6. Opiskelijan sukupuoli vaikuttaa siihen, miten opettaja häntä kohtelee?

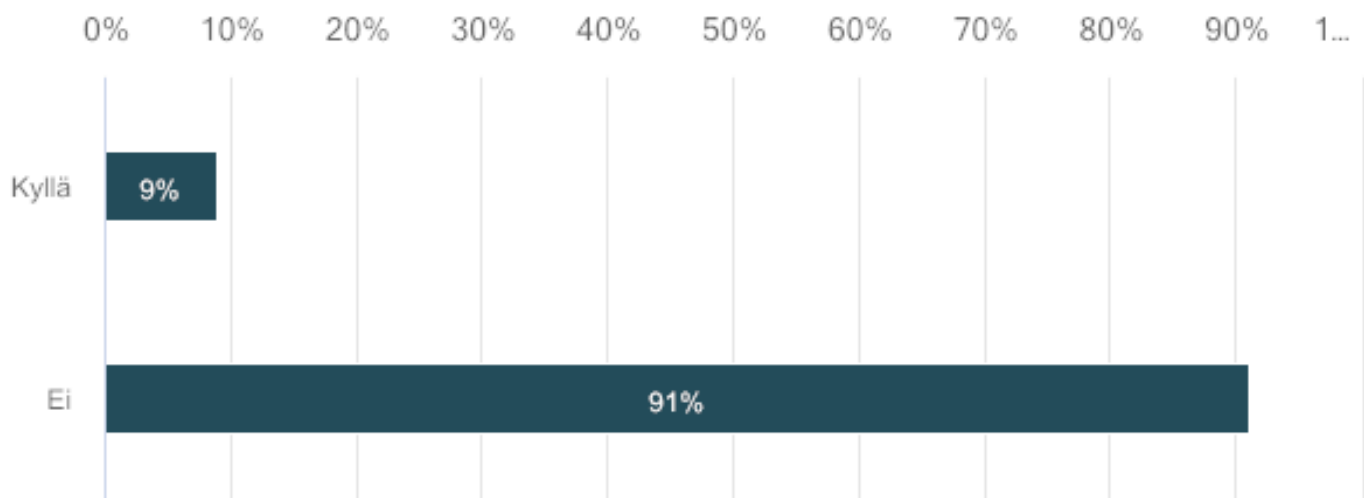
Vastaajien määrä: 79

	n	Prosentti
Kyllä	24	30,38%
Ei	55	69,62%

7. Opiskelijan sukupuoli vaikuttaa opintosuoritusten arviointiin?

Vastaajien määrä: 79

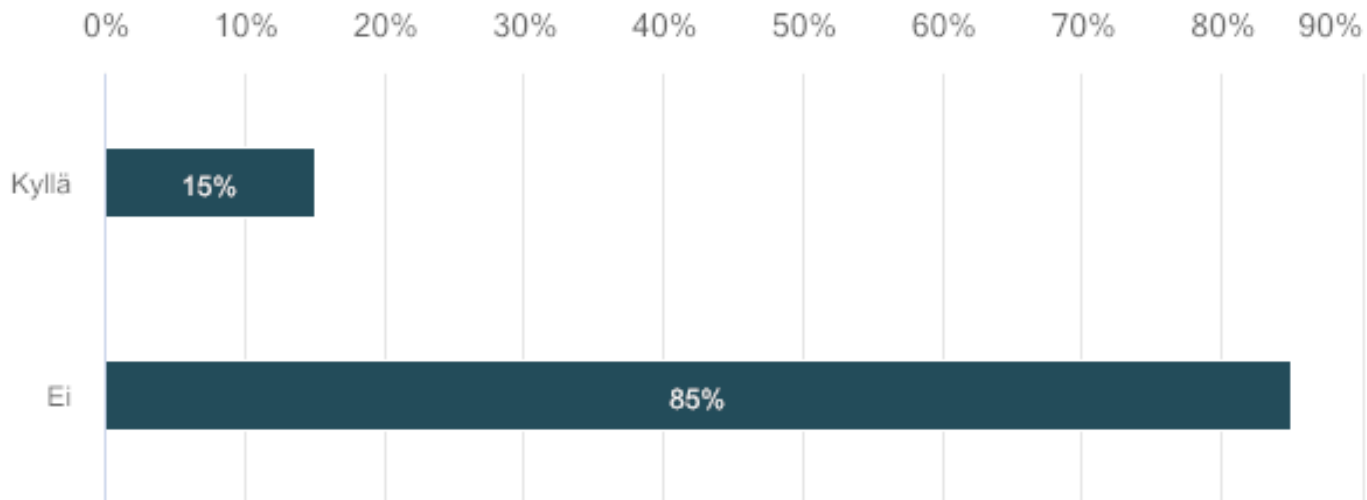

	n	Prosentti
Kyllä	7	8,86%
Ei	72	91,14%

8. Opettajat asettavat erilaisia vaatimuksia opiskelijan sukupuolesta riippuen?

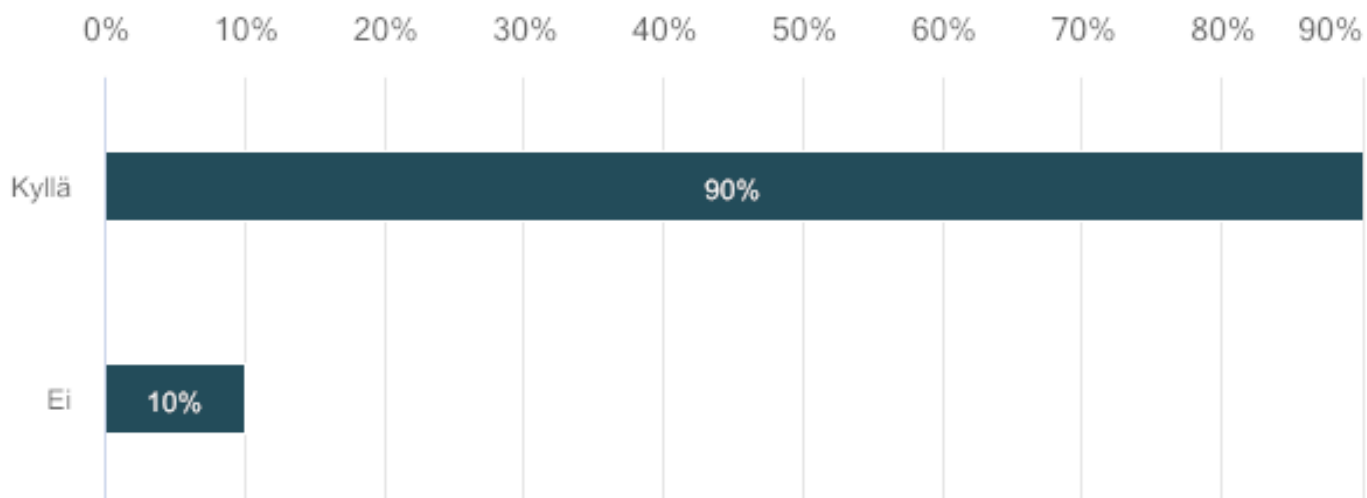
Vastaajien määrä: 79

	n	Prosentti
Kyllä	12	15,19%
Ei	67	84,81%

9. Kaikkia kannustetaan yhtä paljon sukupuolesta riippumatta?

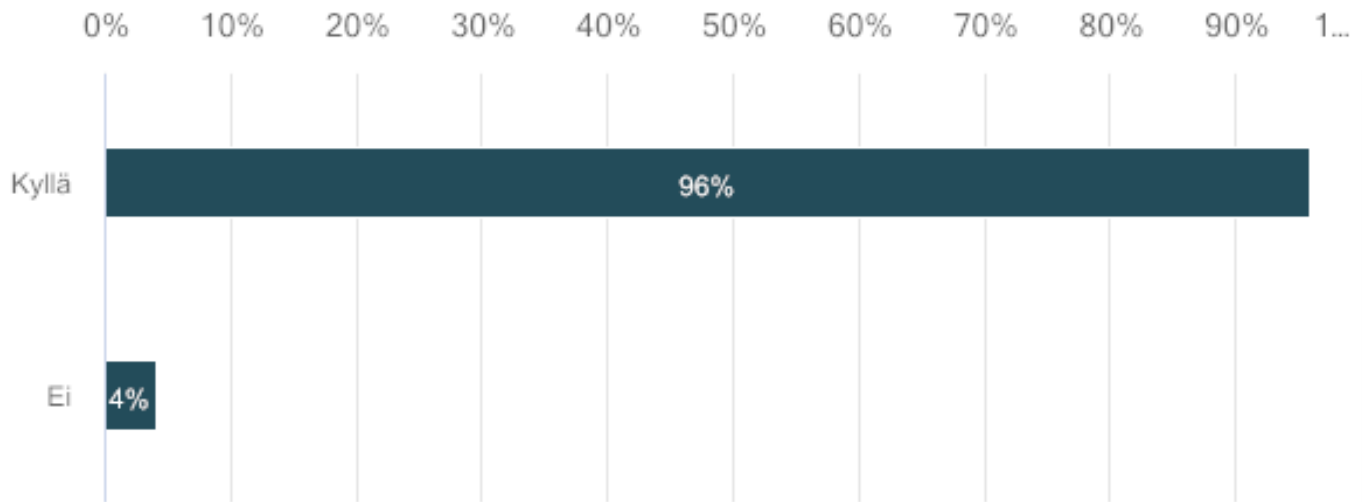
Vastaajien määrä: 79

	n	Prosentti
Kyllä	71	89,87%
Ei	8	10,13%

10. Kaikkia kannustetaan tekemään itseä kiinnostavia oppiainevalintoja opiskelijan sukupuolesta riippumatta?

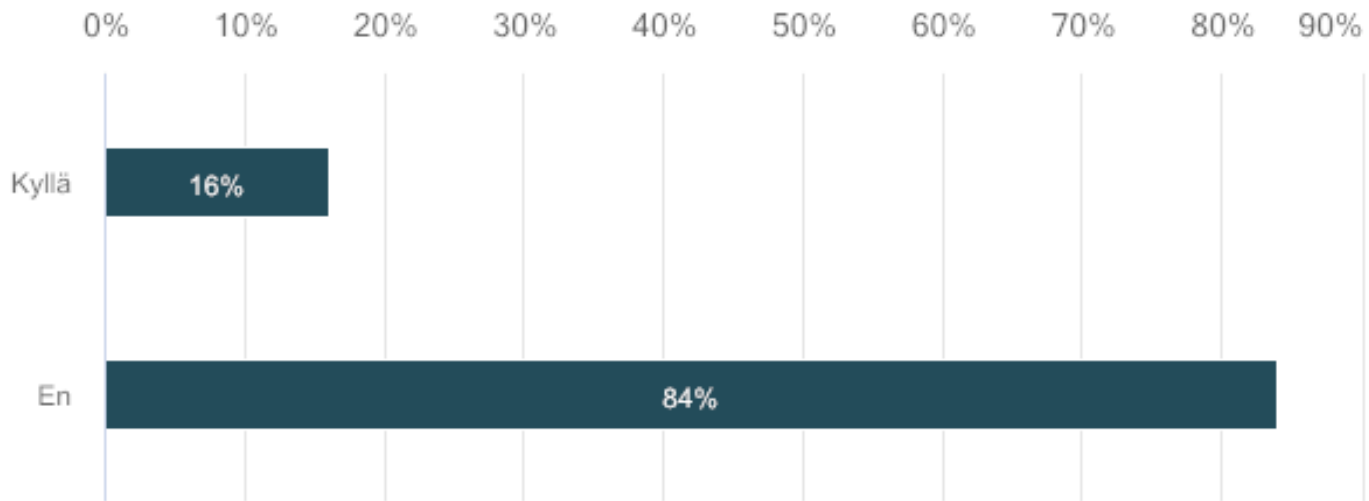
Vastaajien määrä: 79

	n	Prosentti
Kyllä	76	96,2%
Ei	3	3,8%

11. Vartaloon tai seksuaalisuuteen kohdistuvia ikäviä huomautuksia tai nimittelyä?

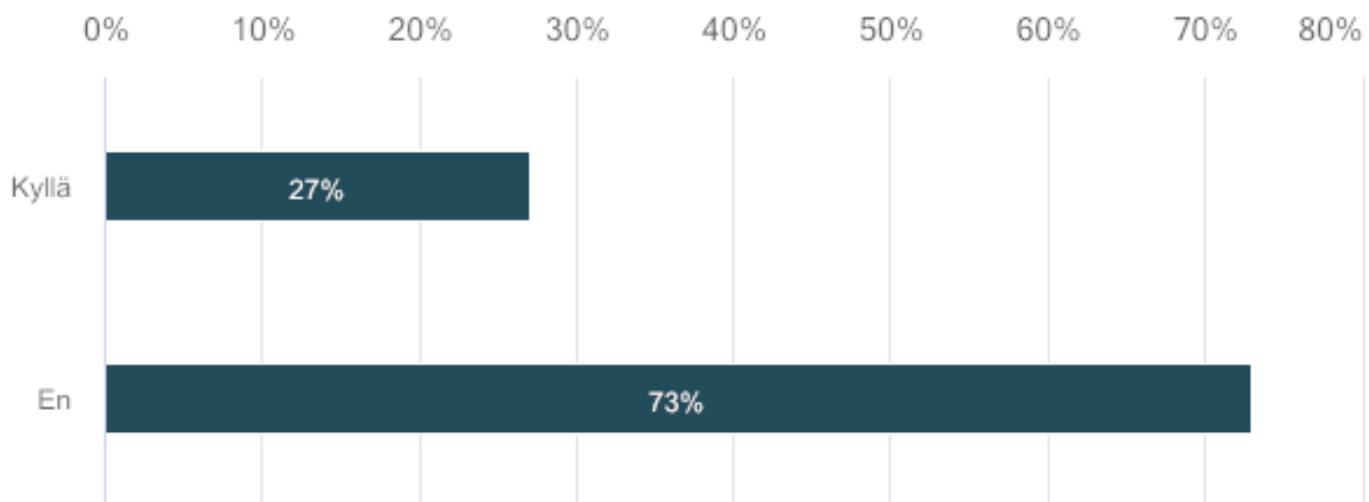
Vastaajien määrä: 79

	n	Prosentti
Kyllä	13	16,46%
En	66	83,54%

12. Loukkaavaa kaksimielistä tai härskiä puhetta?

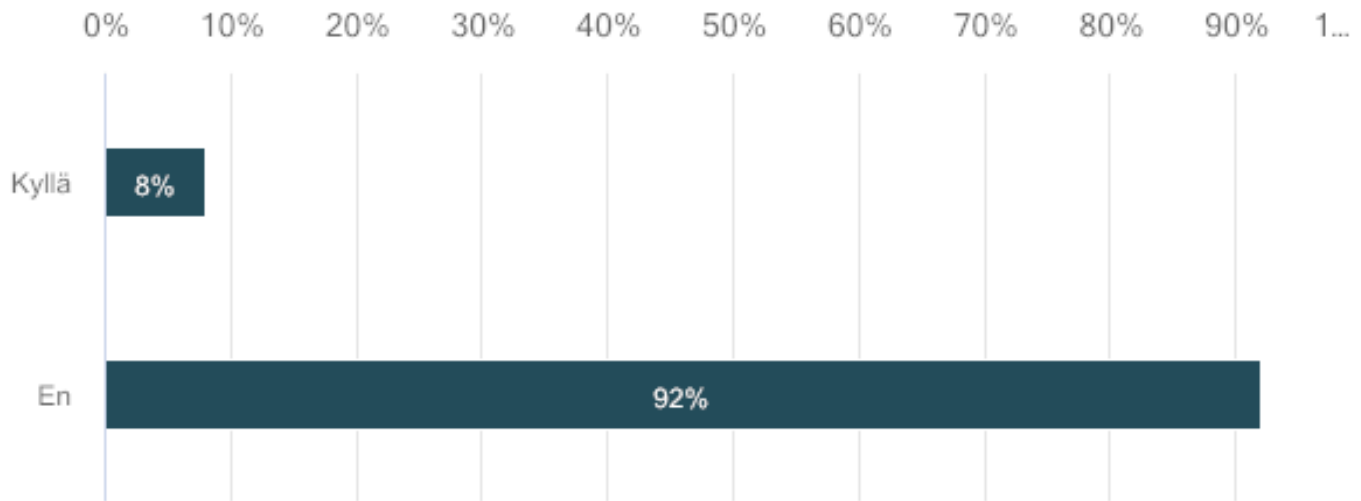
Vastaajien määrä: 79

	n	Prosentti
Kyllä	21	26,58%
En	58	73,42%

13. Epäasiallisia viestejä tai puheluita, jotka koit ahdistaviksi?

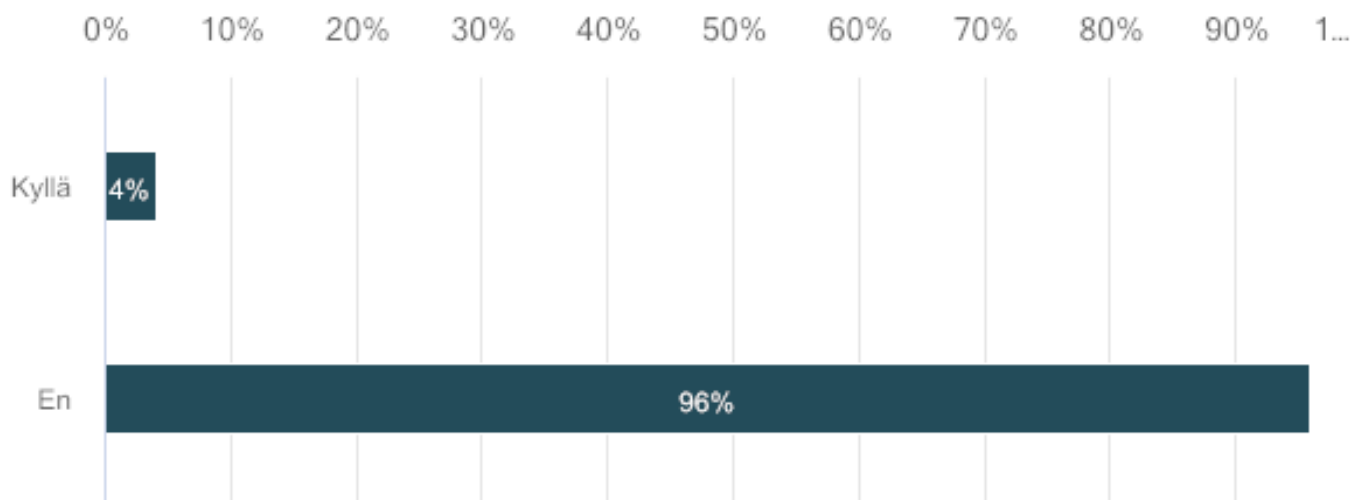
Vastaajien määrä: 79

	n	Prosentti
Kyllä	6	7,59%
En	73	92,41%

14. Lähentelyä tai fyysistä koskettelua, jonka koit epämiellyttäväksi tai ahdistavaksi?

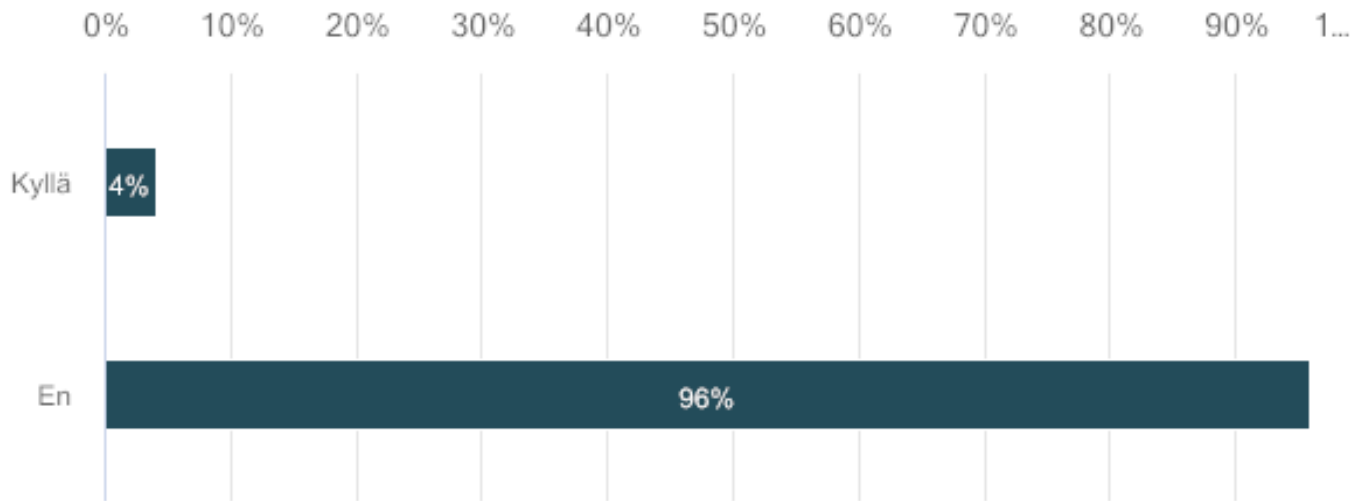
Vastaajien määrä: 79

	n	Prosentti
Kyllä	3	3,8%
En	76	96,2%

15. Muuta, jonka olet kokenut seksuaaliseksi ahdisteluksi?

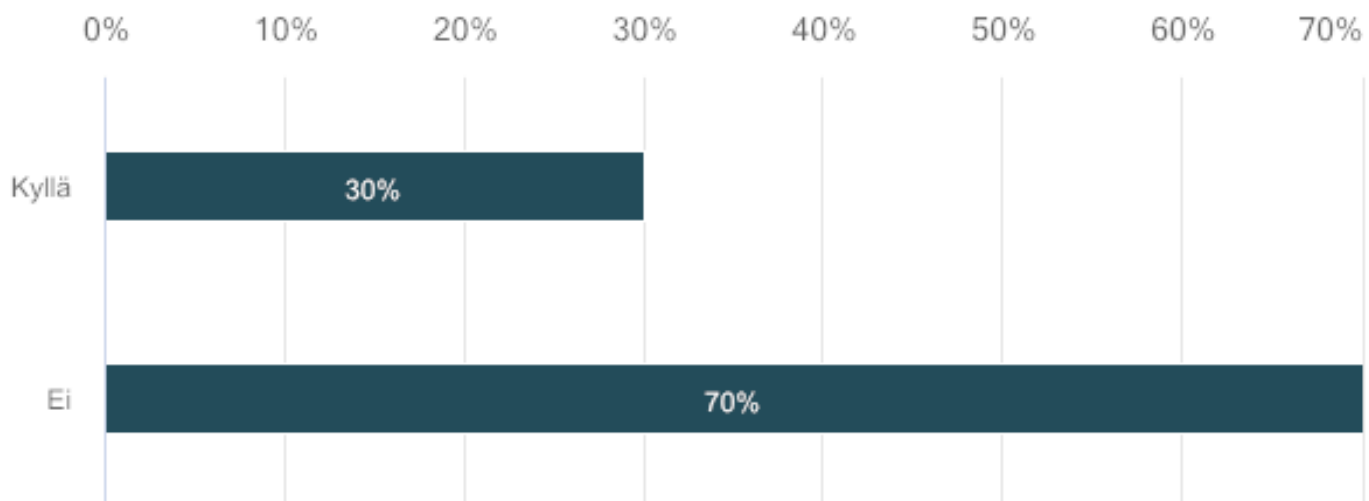
Vastaajien määrä: 79

	n	Prosentti
Kyllä	3	3,8%
En	76	96,2%

16. Kohdistuiko häirintä sinuun?

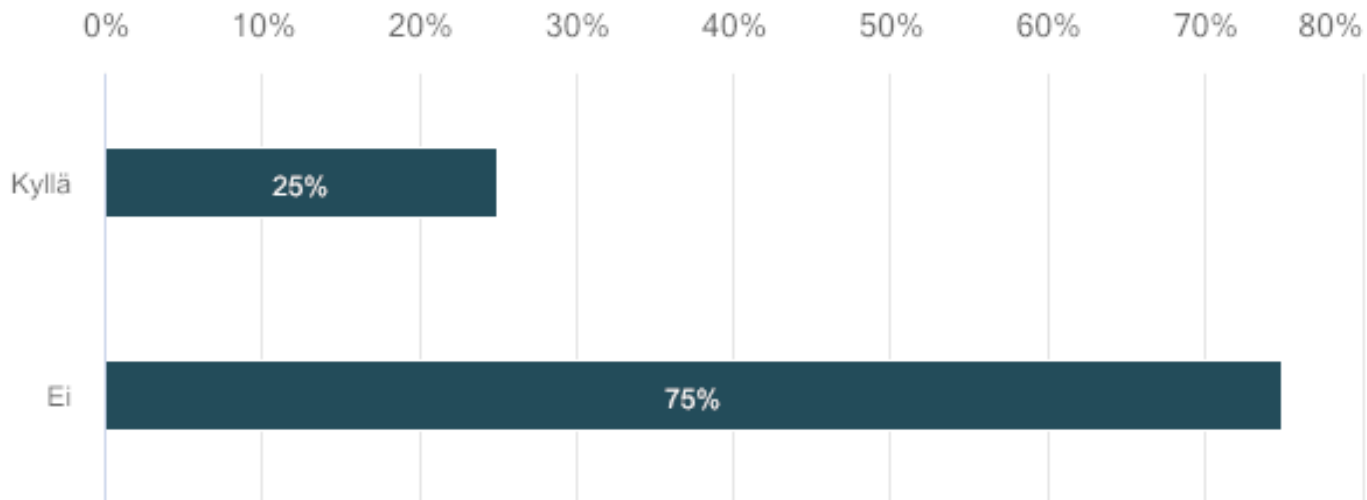
Vastaajien määrä: 33

	n	Prosentti
Kyllä	10	30,3%
Ei	23	69,7%

17. Kerroitko häirintään syyllistyneelle, että hänen tulisi lopettaa ahdistavaksi tai epämiellyttäväksi koettu käytös?

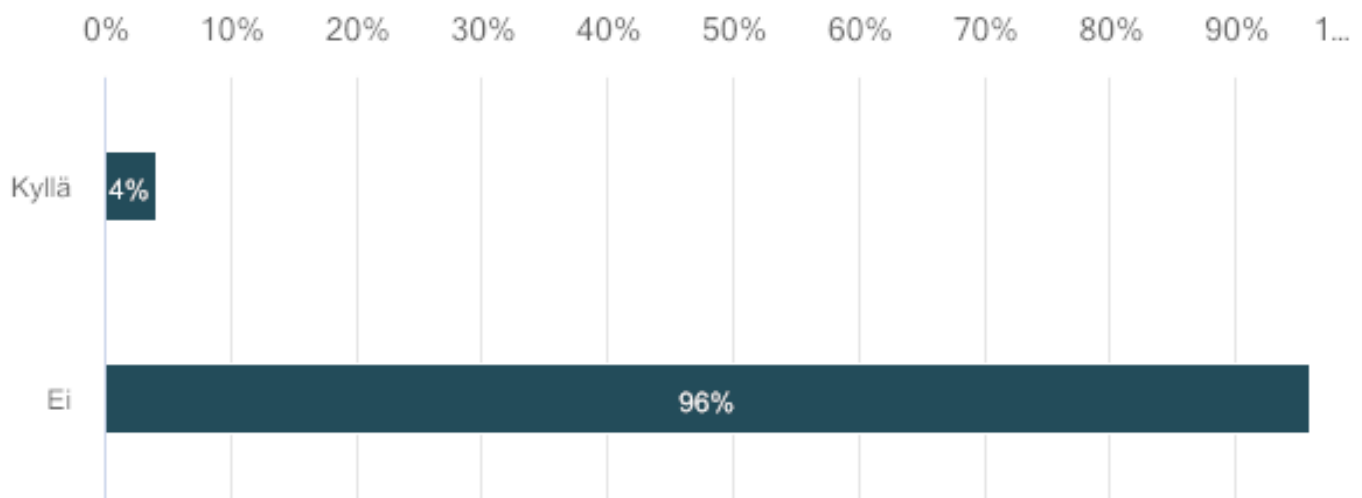
Vastaajien määrä: 28

	n	Prosentti
Kyllä	7	25%
Ei	21	75%

18. Saatoitko häirintätapausten henkilökunnan tietoon?

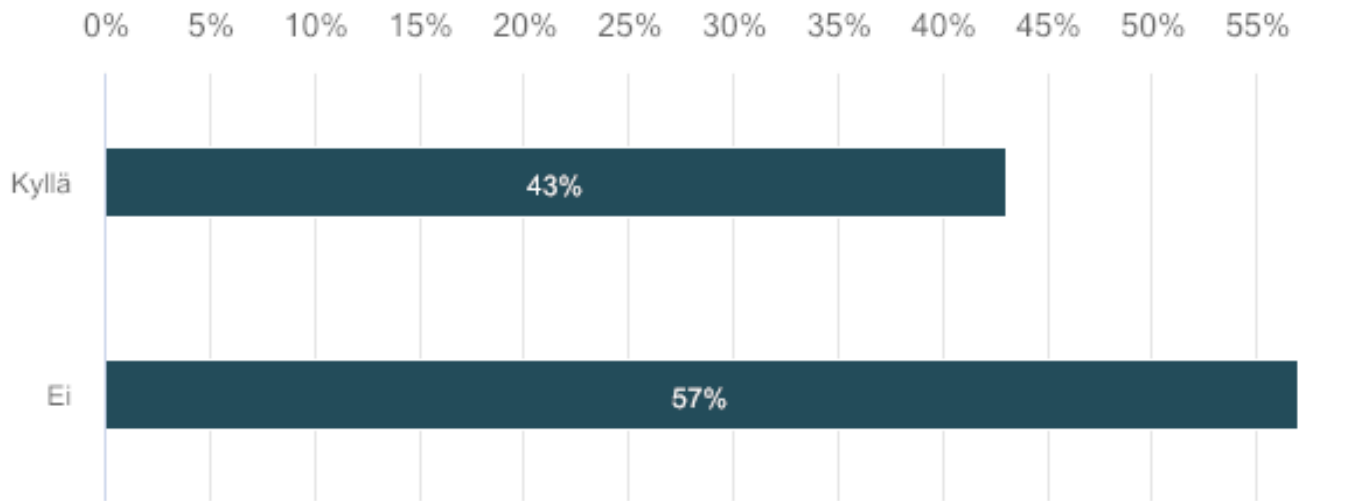
Vastaajien määrä: 28

	n	Prosentti
Kyllä	1	3,57%
Ei	27	96,43%

19. Syylistyikö häirintään toinen opiskelija?

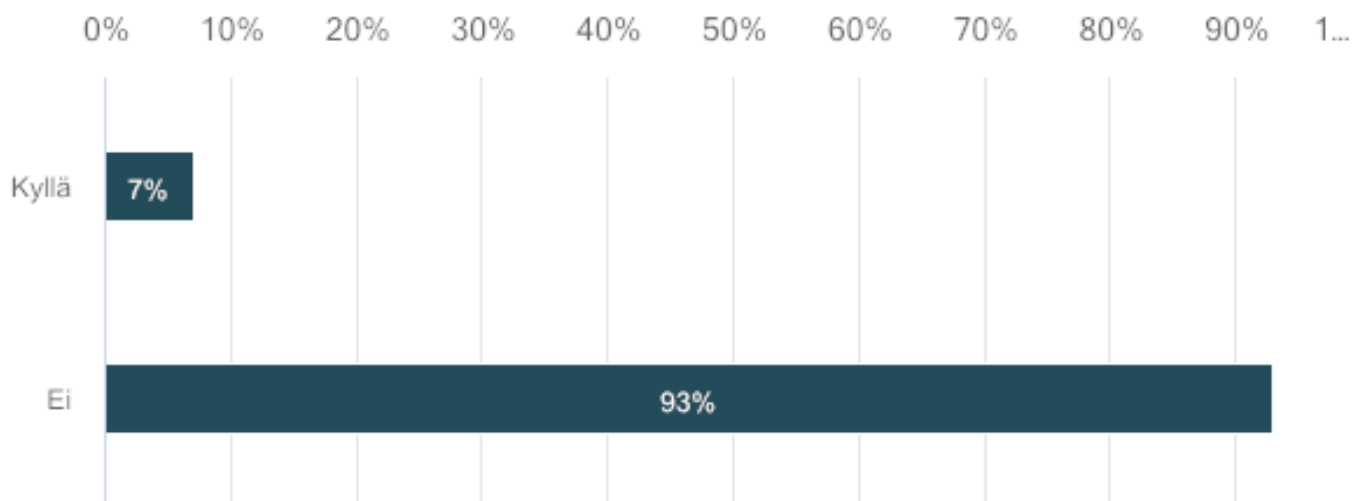
Vastaajien määrä: 28

	n	Prosentti
Kyllä	12	42,86%
Ei	16	57,14%

20. Kuuluiko häirintään syylistynyt koulun henkilökuntaan?

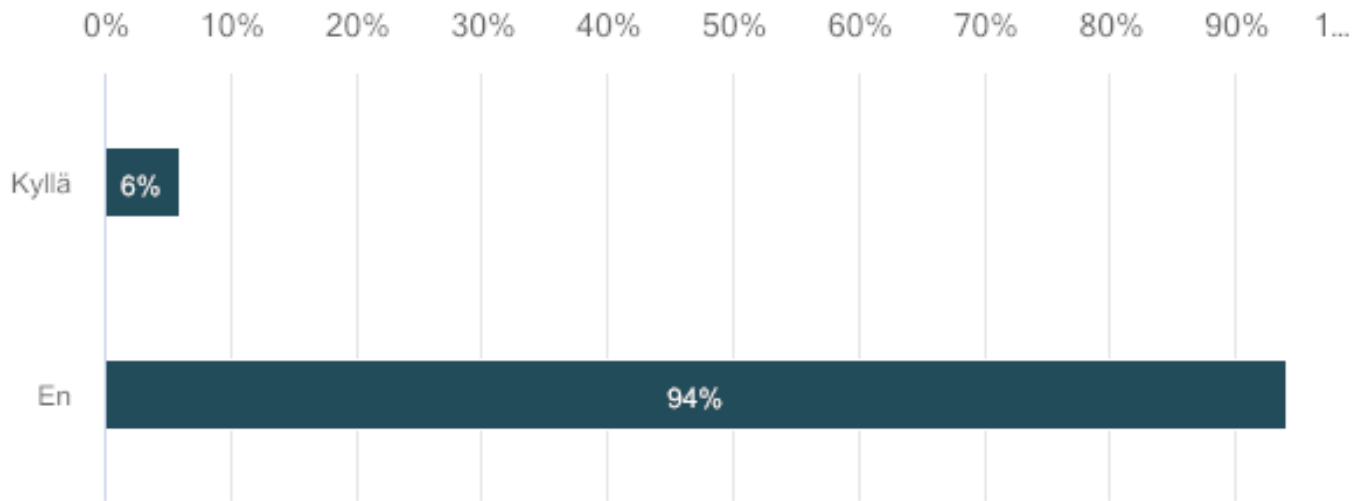
Vastaajien määrä: 28

	n	Prosentti
Kyllä	2	7,14%
Ei	26	92,86%

21. Etniseen taustaan tai uskontoon perustuvaa syrjintää?

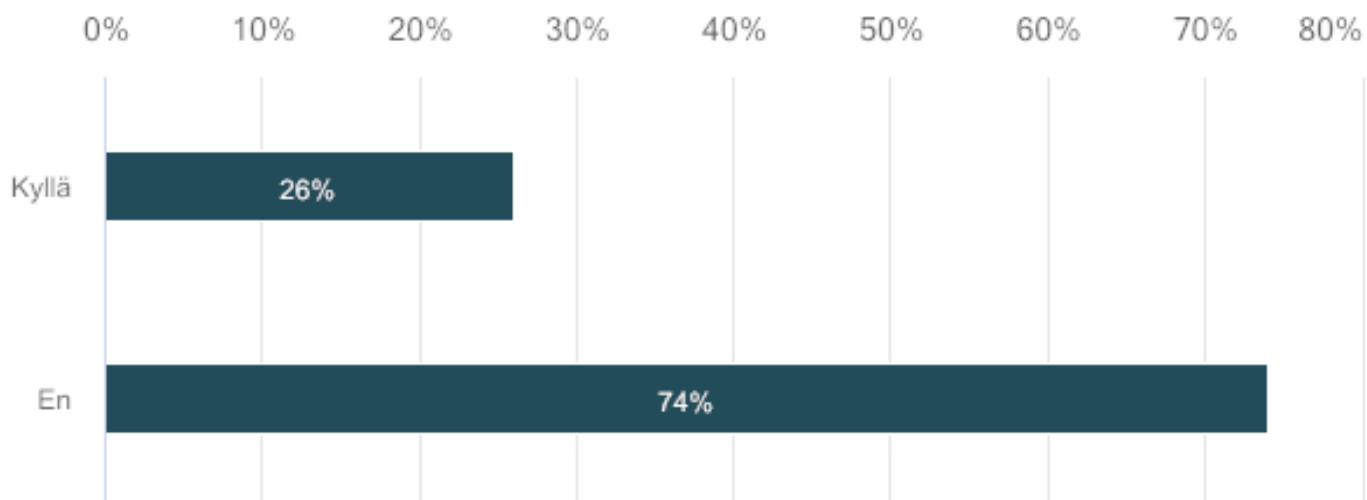
Vastaajien määrä: 78

	n	Prosentti
Kyllä	5	6,41%
En	73	93,59%

22. Etniseen taustaan tai uskontoon perustuvaa vitsailua tai vähättelyä

Vastaajien määrä: 78

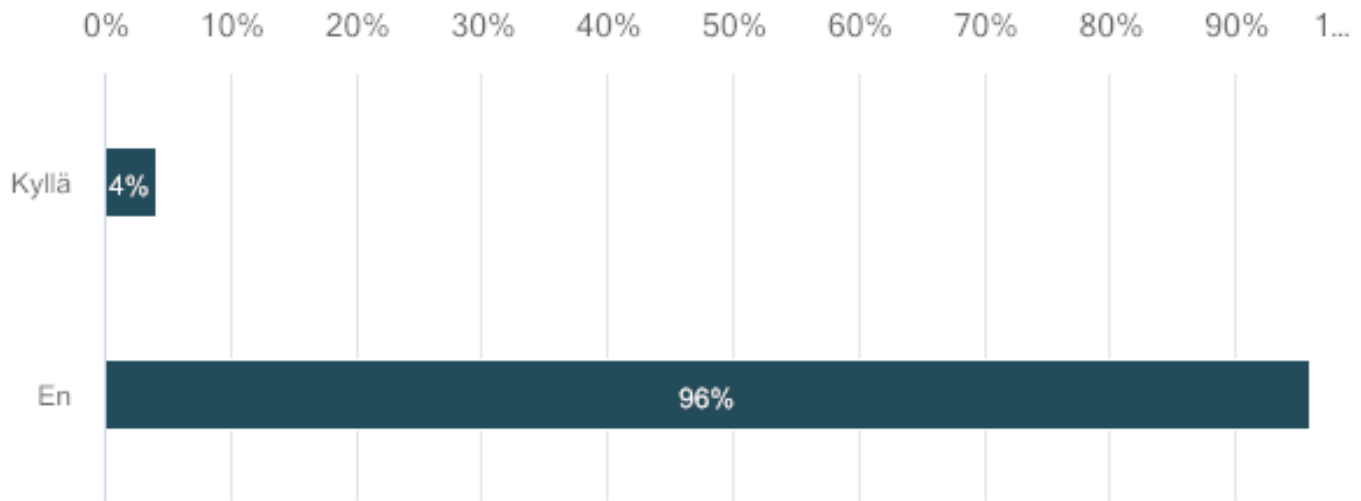

	n	Prosentti
Kyllä	20	25,64%
En	58	74,36%

23. Vammaisuuteen perustuvaa häirintää?

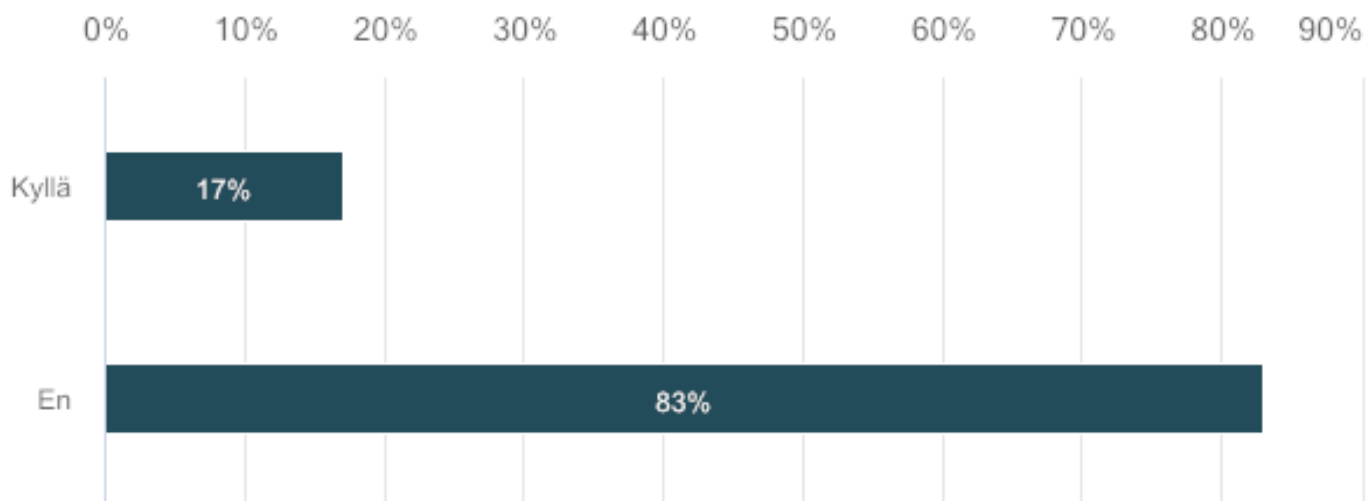
Vastaajien määrä: 78

	n	Prosentti
Kyllä	3	3,85%
En	75	96,15%

24. Vammaisuuteen perustuvaa vähättelyä tai vitsailua?

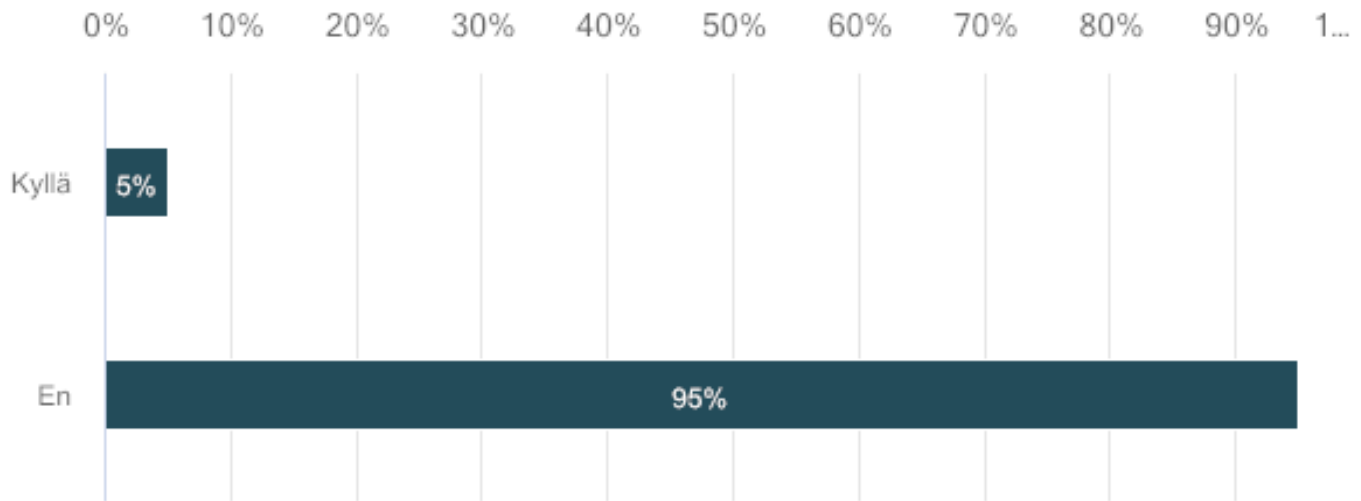
Vastaajien määrä: 77

	n	Prosentti
Kyllä	13	16,88%
En	64	83,12%

25. Seksuaalisuuteen perustuvaa häirintää?

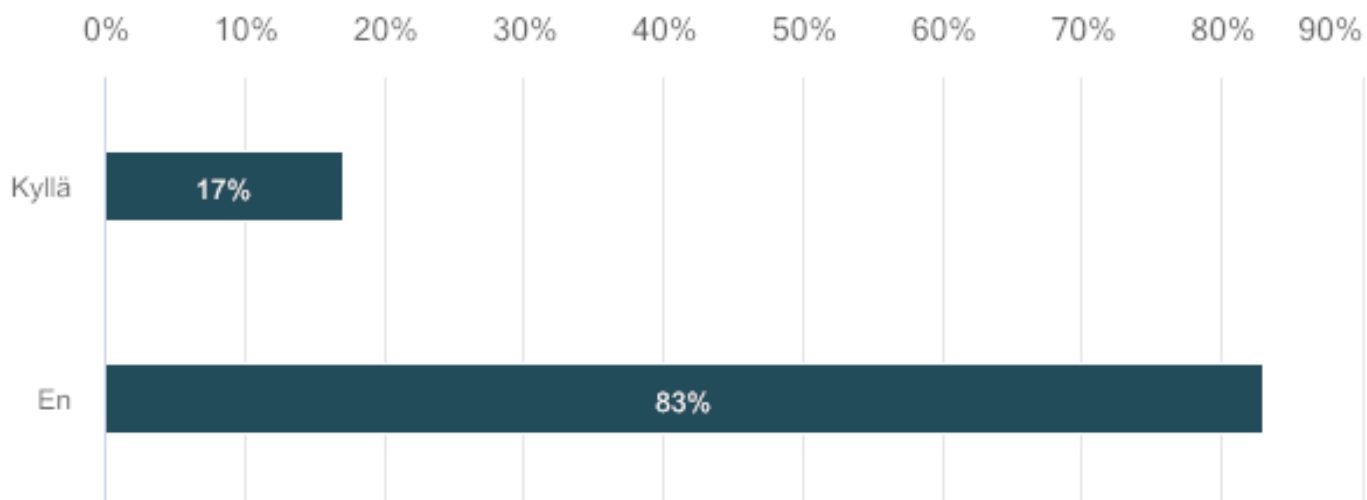
Vastaajien määrä: 78

	n	Prosentti
Kyllä	4	5,13%
En	74	94,87%

26. Seksuaaliseen suuntautumiseen perustuvaa vähättelyä tai vitsailua?

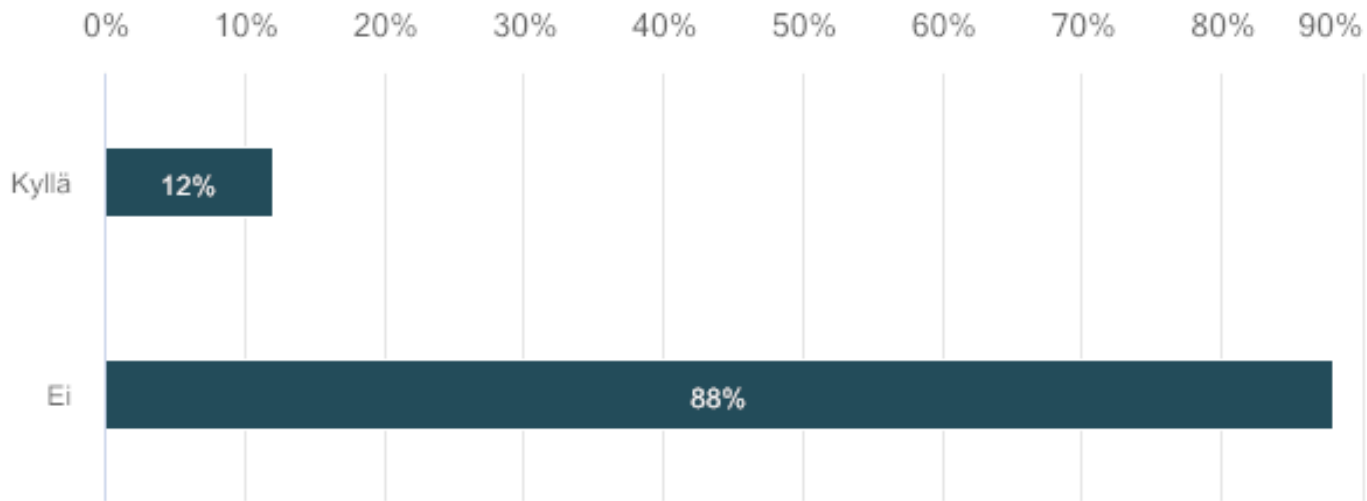
Vastaajien määrä: 78

	n	Prosentti
Kyllä	13	16,67%
En	65	83,33%

27. Kohdistuiko häirintä sinuun?

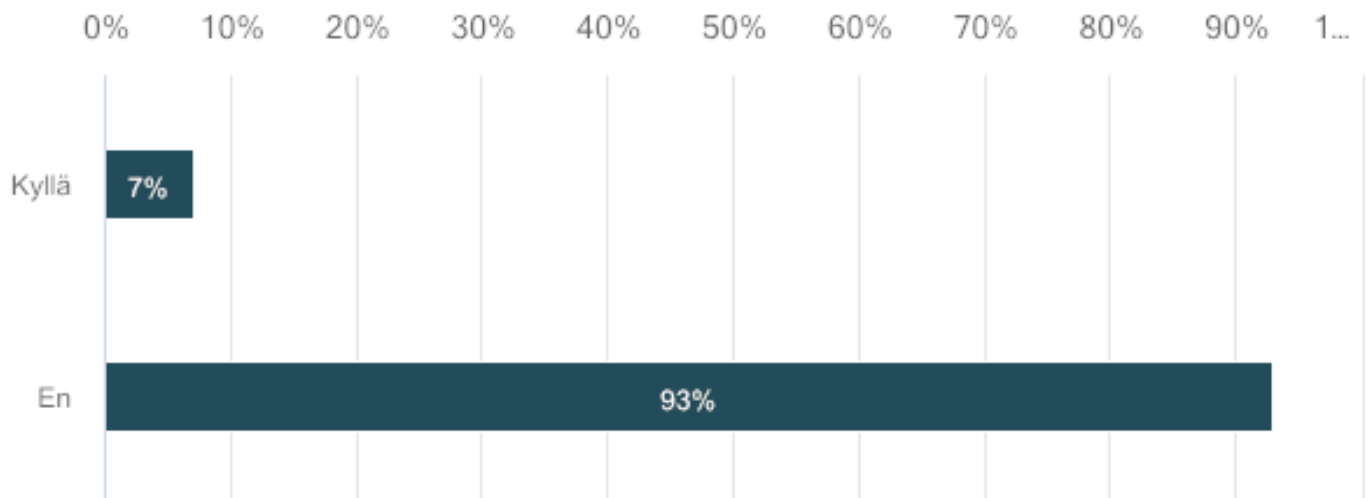
Vastaajien määrä: 33

	n	Prosentti
Kyllä	4	12,12%
Ei	29	87,88%

28. Kerroitko häirintään syyllistyneelle, että hänen tulisi lopettaa ahdistavaksi tai epämiellyttäväksi koettu käytös?

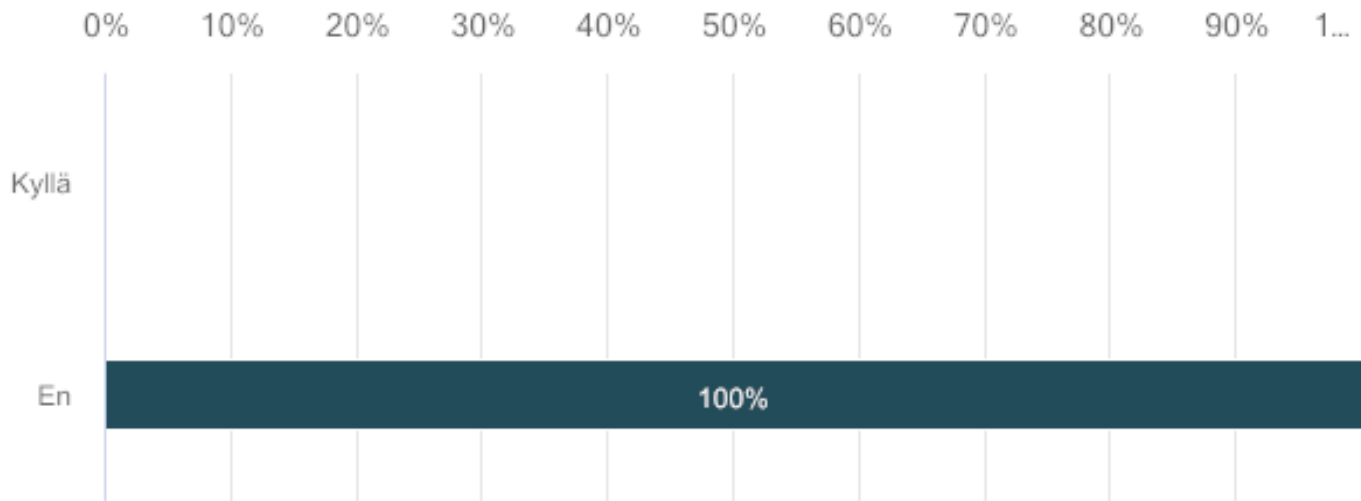
Vastaajien määrä: 29

	n	Prosentti
Kyllä	2	6,9%
En	27	93,1%

29. Saatoitko häirintätapausten henkilökunnan tietoon?

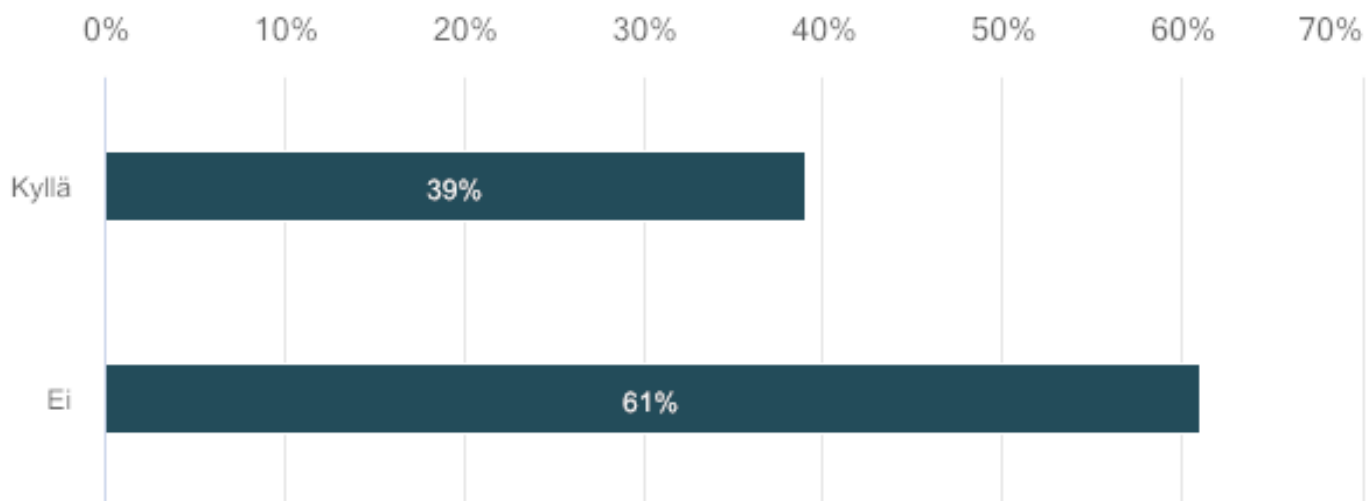
Vastaajien määrä: 29

	n	Prosentti
Kyllä	0	0%
En	29	100%

30. Syylistyikö häirintään toinen opiskelija?

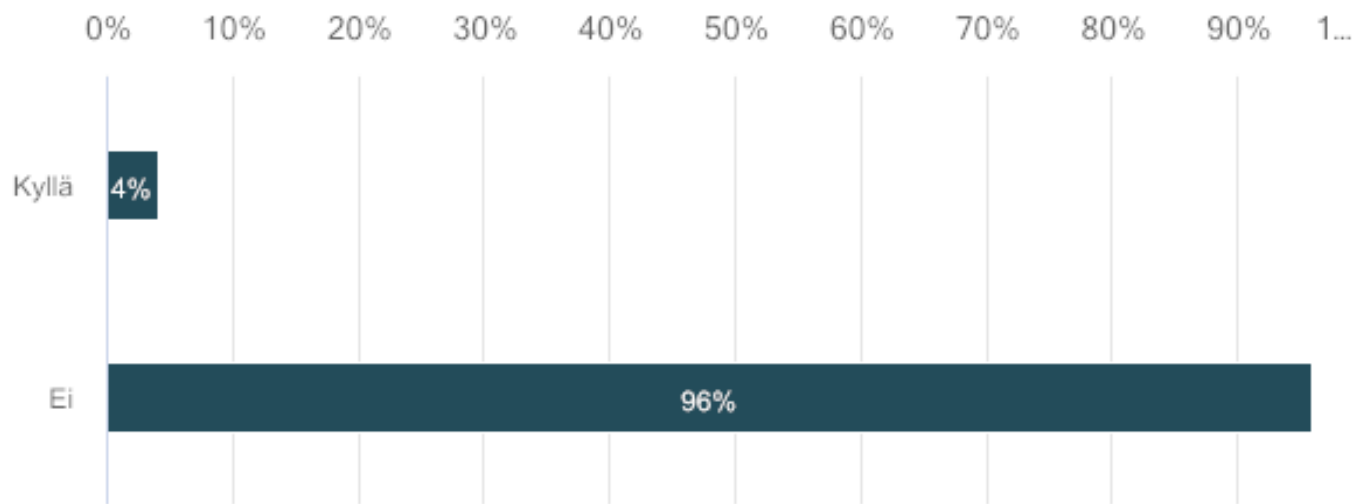
Vastaajien määrä: 28

	n	Prosentti
Kyllä	11	39,29%
Ei	17	60,71%

31. Kuuluiko häirintään syylistynyt koulun henkilökuntaan?

Vastaajien määrä: 27

	n	Prosentti
Kyllä	1	3,7%
Ei	26	96,3%

3. Arvio aikaisempaan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan sisältyneiden toimenpiteiden toteuttamisesta ja tuloksista

Aiemmin on pyritty tutustuttamaan opiskelijoita lisää toisiinsa ja pyritty kuuntelemaan myös niitä, jotka eivät ole aina äänessä. Huomiota on kiinnitetty asialliseen puheeseen niin opiskelijoilla kuin henkilökunnalla. Oppiaineiden sisältöihin on liitetty mahdollisuuksien mukaan kyselyssä aiemmin esille nousseita asioita, esimerkiksi vihapuheen tunnistamista.

Voidaan arvioida, että toimenpiteet ovat olleet sikäli toimivia, että käytännöllisesti katsottuna kyselyn tulokset ovat identtiset aikaisemman kyselyn tuloksiin. Kokemukset koulun henkilökunnan osallistumisesta syrjivään toimintaan etniseen taustaan, vammaisuuteen ja seksuaaliseen suuntautumiseen liittyvissä kysymyksissä ovat pudonneet 75%.

4. Toimenpiteet tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi lukuvuosina 2019-2021

- Tiedotetaan ryhmänohjaajien toimesta, että tällainen suunnitelma on olemassa, ja kehoitetaan kääntymään välittömästi rehtorin, opinto-ohjaajan, ryhmänohjaajan, aineenopettajan tai opiskeluhuoltohenkilöstön (kuraattori, psykologi, terveydenhoitaja) puoleen heti jos kokee yhdenvertaisuuttaan tai tasa-arvoaan loukatun.
- Nostetaan opiskeluhuoltohenkilöstön tunnettuutta ja luodaan aktiivisesti välittävää ja välitöntä mielikuvaa sekä opiskeluhuoltohenkilökunnasta että koko koulun opettajakunnasta.
- Painotetaan aktiivisesti sitä, että lukiossa ei sallita minkäänlaista henkilöön tai ryhmään kohdistuvaa seksuaalista taikka muutakaan häirintää eikä minkäänlaista henkistä tai fyysistä väkivaltaa.
- Varmistetaan, että opiskelijat tiedostavat, että kaikkeen syrjintään puututaan, ja että henkilökunta ei ole välinpitämätöntä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusloukkausten edessä
- Muistutetaan, että häirinnän kohteeksi joutuessa tulee aina ilmaista häiritsijälle, että hänen käyttöksensä on häiritsevää. Tarkkaillaan ilmapiiriä sen suhteen, uskalletaanko asioista sanoa suoraan. Opettajia kannustetaan toteamaan kyseinen asia myös havaitessaan opiskelijoiden välisessä keskustelussa epäkunnioittavaa käytöstä
- Kiinnitetään edelleen huomiota asialliseen kielenkäyttöön ja toisia kunnioittavaan kohteluun
- Pohditaan aktiivisesti kukin omia asenteitamme ja pyritään huomioimaan se, miten yleisimmät stereotyyppit, pinttyneet toimintatavat, asenteet ja rakenteet vaikuttavat itseemme, puheeseemme ja käytökseemme.
- Teemapäivien suunnittelussa pyritään mahdollisuuksien mukaan huomioimaan myös tasa-arvotietoisuus- ja yhdenvertaisuusteemat. Seksuaalinen moninaisuus ja tasa-arvo voidaan ottaa mukaan yhtenä vaihtoehtona juhla- ja teemapäivien pajasuunnittelussa.
- Opetussuunnitelmatyössä muistetaan sukupuolten moninaisuus ja tasa-arvonäkökulmat

- Opiskelijavalintoihin osallistuvat henkilöt huolehtivat siitä, että jaettava informaatio ei ole sukupuolisidonnaista liittyen opiskelupaikka- ja ainevalintoihin. Tämä sekä toiselle asteelle että korkea-asteelle hakeuduttaessa.
- Pyritään heti opiskelujen alusta alkaen luomaan turvallinen ympäristö kaikille.
- Mietitään, miten kauempaa tulevien ryhmäytyminen varmistetaan. Erityisesti hiljaiset ja syrjäanvetäytyvät tulee muistaa myös huomioida
- RO:t voivat käydä yksilöhaastattelutilanteissa lyhyen keskustelun siitä, tunteeko opiskelija itsensä syrjityksi.
- Lukuvuosisuunnitelmassa täsmennetään kyseiselle lukuvuodelle suunnitellut tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävät toimet ja painopisteet